

Ἡ ἀρχὴ μου εἶναι νὰ μὴν ἔχω κάμμιαν ἀρχὴν.

ΔΙΑΡΚΕΣ

Ο ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΕΡΒΕΡΗΣ

εἶναι ὁ μόνος συντάκτης τοῦ ΠΑΛΗΑΝΘΡΩΠΟΥ καὶ εἰς αὐτὸν πρέπει νὰ στέλνονται οὐλα τὰ γράμματα τῶν ἐπιστολῶν.

Συνδρομὴ γιὰ τὴν Ἑλλάδα 12 δρ. καὶ γιὰ τοὺς ὄξω ἀπὸ ὅω Ἑλλάδας 15 δρ. προπληρωτέαις. Κάθε παράπονο κάθε πολίτου τυπόμεται τῆς δωρεᾶς μόνον ἢ γνωστοποιήσεις πληρώνουν 50 λεπτὰ τὴν ἀράδα γιὰ τὴν κάθε φορὰ.

Ἀθῆναι, 19 Αὐγούστου 1885

Ἀριθ. 140+138+124

Ἀπὸ μεθαύριο τῆ Τετράδῃ ἀρχίζει ὁ τέταρτος χρόνος τοῦ ΠΑΛΗΑΝΘΡΩΠΟΥ, ποῦ θὰ ἦναι ἀλλοιώτικος, ἢ πιὸ καλλίτερος ἢ πιὸ χειρότερος.

ΟΙ ΟΞΩ ΟΜΟΦΥΛΟΙ

Ὁμόφυλοι θὰ πῆ, ἄνθρωποι ποῦ βιστοῦν ἀπὸ μία φυλῆ, ἀπὸ ἓνα γένος, ἀπὸ μία σκλητάδα, τέτιοι εἶναι καὶ ὄξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα μας Ἕλληνες.

Εἶναι ἀποδεικνύμενο, ὅτι πῶς ἕκαστος ὅταν λείπη ἀπὸ τὴν πατρίδα του στὰ ξένα τὴν θυμάται, τὴν ἰπιθυμᾷ, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ κἀνῃ χωρὶς νὰ τὴν ὀδῇ καὶ στὸ παράδεισο ἂν τὸν βάνετε, τὸ πέρνει μαράζι, μαρένεται, χλωμιάζει, ἀρρωστᾷ καὶ πολλάκις πεθένει, ἀπὸ τὸν πόνο ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ ὀδῇ τὴν πατρίδα του, καὶ αὐτὴ ἡ φοβερὴ ἀσθένεια τῆς ἀγάπης τῆς πατρίδος λέγεται *ροσταλγία*, δηλαδή, ἄλγος, λύπη, μελαγχολία, ἀσθένεια, ἡ ὁποία γίνεται στὸν ἄνθρωπο ὡς καθὼς εἶπαμε γιὰτὶ δὲν μπορεῖ νὰ ὀδῇ τὴν πατρίδα του, ἐκεῖ ποῦ γεννήθηκε.

Τώρα λοιπὸν εἰς τὸ ἐξωτερικὸ ὑπάρχουν δύο λογῆς Ἕλληνες, οἱ ντόπιοι, ποῦ γεννήθηκαν στὴν Ἑλλάδα καὶ ἐκεῖνοι ποῦ γεννήθηκαν σπὸ ἐξωτερικὸ χωρὶς νὰ ξέρουν τὴν Ἑλλάδα παρὰ ἐξ ἀκουῆς.

Οἱ ντόπιοι Ἕλληνες ποῦ παραπιδημοῦν προσωρινῶς εἰς τὸ ἐξωτερικὸ, μποροῦν νὰ πετσοκοποῦν γιὰ τὴν πατρίδα τους ἂν ἀκούσουν νὰ βρίζουν ἄλλοι ἐμᾶς τοὺς συμπολίτας των τοὺς ντόπιους Ἕλληνας.

Ὑστερα ἀπ' αὐτοὺς ἐρχονται οἱ ὁμογενεῖς Ἕλληνες ποῦ εἶναι στὴ Τουρκία, καὶ αὐτοὶ ἀγαποῦν τὴν Ἑλλάδα καὶ ἄς μὴ γεννήθηκαν μέσα σ' αὐτὴ καὶ συγκινοῦνται σὲ κάθε πάθημά της, σὲ κάθε δυστυχία της, εἶναι σὰν νὰ γεννήθηκαν καὶ αὐτοὶ στὴν Ἑλλάδα, στὰ ἑλληνικὰ χῶματα καθὼς λένε κάμμιαν φορὰ μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια.

Ὑστερα ἀπ' αὐτοὺς ἐρχεται μιὰ ἄλλη σκλητάδα ποῦ λέγονται καὶ αὐτοὶ Ἕλληνες καὶ κἀνουν πῶς δεῖχουν ἀγάπη

πρὸς τὴν πατρίδα, τὴν ὁποῖαν δὲν τὴν εἶδαν ποτέ, καὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ ἐκφυλισμένοι Ἕλληνες ποῦ κατοικοῦν στὴν Εὐρώπη.

Αὐτοὶ ἔχουν μιὰ ἔπαρσι ἀπάνω τους, καὶ μερικοὶ μάλιστα ἀπ' αὐτοὺς ντρέπονται νὰ ποῦν πῶς εἶναι Ἕλληνες καὶ περισσότεροι εἶναι ἄλλοθενεῖς ὑπήκοοι, θέλουν ν' ἀνακατεύονται σὲ οὐλα τὰ ἐσωτερικὰ μας ζητήματα, μὲ μιὰ τέτοια ἔπαρσι καὶ φαντασία, ποῦ νομίζει τινὰς πῶς θέλουν καὶ καλὰ νὰ μᾶς διοικήσουν αὐτοὶ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ,

Νομίζουν πῶς αὐτοὶ εἶναι τὸ πᾶν καὶ ὅτι χωρὶς αὐτοὺς δὲν θὰ ὑπαρχε Ἑλλάς καὶ στὸ τίποτα μᾶς χτυποῦν στὰ μοῦτρα τὰ κληροδοτήματα ποῦ ἔχουν δώσει ἄλλοι ἀληθινοὶ ὁμογενεῖς καὶ κἀναμε τάχατες τὰ τόσα ἀγαθοεργὰ καταστήματα, στὰ ὁποῖα πάλι ἐμεῖς οἱ ντόπιοι Ἕλληνες ἔχομε βάνει τὰ περισσώτερα ἐκτὸς μερικῶν καταστημάτων.

Εἶπαμε πῶς αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνες ποῦ δὲν εἶδανε ποτέ τὴν πατρίδα τους μποροῦμε πολὺ καλὰ νὰ τοὺς ἀνομάσωμε νόθους Ἕλληνες, ἦγουν μπαστάρδους τῆς πατρίδα.

Αὐτοὶ σὲ κάθε σπουδαῖο ζήτημα πολιτικὸ τοῦ ἔχομε μᾶς ἐδῶ μᾶς γίνονται κουνούπι στὸ σβέρκο, καὶ θέλουν νὰ μᾶς μάθουν τὰ γράμματα ἀπὸ τὰ ξένα, χωρὶς νὰ ἦναι καὶ ἐπιτόπιοι, νὰ δοῦν, καὶ τί πάτχομε, καὶ τί ὑποφέρομε καὶ γιὰτὶ τρωγόμαστε καὶ φανάζομε, εἶναι σὰν νὰ θελή ἓνας ἀπόξω ἀπὸ τὸν δρόμο νὰ διδάξῃ τὸν νοικοκύρη πῶς πρέπει νὰ διούνη τὸ σπίτι του.

Ἐπειδὴ ἔδωσε ὁ Θεὸς καὶ ἀπόχτησαν λίγα πλούτηστὰ ξένα, μᾶς λέν ἐμᾶς ὄλους ποῦ διατρωοῦμε αὐτὸ τὸ ψωροκρατίδιο μὲ γίλιαις θυσίαις, ψωρίτες καὶ κατσικοκλέφτες. Κάθε τους λέξις εἶναι βριτὰ καὶ πρὸς τὴν Ἑλλάδα, πολλοὶ δὲ ἀπ' αὐτοὺς ἀλλάξαν ὄχι μόνον ὑπηκουότητα, καὶ ἐγειναν σούντιτοι σέρβοι ρουμάνοι, ἀουστριακοὶ καὶ τὰ λοιπὰ, ἀλλὰ καὶ μᾶς πολεμοῦν φανατικώτερα καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἔθνη, καὶ μᾶς ἐξευτελίζουν καὶ ἂν ἦναι δυνατόν νὰ μᾶς βγάνουν τὰ μάτια, νὰ μᾶς δοῦν νὰ κατασαραφοῦμε καὶ αὐτὸ εἶναι ἡ μόνη χαρὰ τους.

Μαζὺ μ' αὐτοὺς δὲν μποροῦμε βέβαια νὰ συγκαταριθμίσωμε καὶ τοὺς Καπλάνιδες, Ζάππα, Βαρβάκη καὶ μερικοὺς ἄλλους, διότι αὐτοὶ εἶχαν ἄλλη καρδιά, αὐτοὶ ἦτανε δύο φορὰς Ἕλληνες,

Πρόκειται λοιπὸν γιὰ τοὺς σημερινούς Ἕλληνας ποῦ εἶναι

στην Εύρωπη, οι όποιοι μόνο πού δεν μας θεωρούν βαρβάρους ή άγριανθρώπους, και οι όποιοι τίποτα άλλο δεν έχουν στο στόμα τους παρά ότι αυτοί μας έκαναν και μας έδειξαν και μας έσωσαν, και μας τιμούν στον έξω κόσμο με της συνεισφοραςί των, της όποιαις φροντίζουν να φουσκώνουν αν και ήναι τιποτένιαις.

Και για να καταλάβετε τι μπομπιασμένοι είναι, φτάνει να σάς πούμε πώς στη Κρητική επανάστασι πού ακούγαμε πώς οι έξω όμογενείς χαλούσαν τον κόσμο, με τας συνδρομάς των, ότι αυτοί ούλα ούλα πού συνεισέφεραν ήτανε τετρακόσαις χιλιάδες ψυροδραχμαίς, ενώ έμεις οι ντόπιοι, οι ψωρίταις συνεισφέραμε τοίς μετρητοίς 12 μιλλιούνια σου λέει ο άλλος, χωρίς ν' άκουγώμαστε, και έκτος τά φοβερά βάρυτα πού υποφέραμε από την διατήρησι τώσων χιλιάδων γυναικοπαίδων Κρητικών, και στα χρέη πού βουλιάξαμε.

Και αυτά τα γράφει η λογοδοσία της κεντρικής επιτροπής πού ήτανε στα Κρητικά, και έφαγε και αυτή όχι λίγα.

Τώρα θα άπορητε βέβαια, πώς στα καλά καθούμενα τάδανα με τούς έξω όμογενείς χωρίς λόγο και χωρίς αίτια.

"Όχι, και όταν γαυγίζη το σκυλι κάτι πατήματα άκούει, ή πετριάς του ρίχουν και σκούζει.

Και πραγματικώς οι έξω Έλληνες οι κύριοι Λεβαντινοί μας ρίχουν τώρα πετριάς περιφρονητικαις, αυτοί οι πέντε δέκα, υποδεχόμενοι τον Τρικούπη με επιδείξεις και πομπαιίς.

"Εναν άνθρωπο πού τον συμάχησε όλο το έθνος πού τον άποδοκίμασε όλο το κράτος το όποιο βούλιαξε στα χρέη, έναν άνθρωπο πού βρίσκεται υπό κατηγορία, πού είναι υποδικος και γι' αυτό πύλαβε και φυγοδίκησε, βρέθηκαν οι έξω όμογενείς να τον υποδεχθούν μετά φανών και λαμπάδων στη Τεργέστη, σαν να μας λένε έμεις πώς είμαστε ζωντόβολα, ότι μας περιφρονούν, και ότι τρόπο τινά μας κάνουν άντιδιαδήλωσι, και μας άποδοκιμάζουν.

Μας παραμπήκαν και μας παραμπαίνουν στο ρουθούνι αυτοί οι κύριοι οι έξω από δώ Λεβαντινοί όμογενείς, πού καλλίτερα θα ήτανε να μη τούς είχαμε, και άς λένε αυτοεπαίνουμένοι πώς αυτοί τιμούν το ελληνικό όνομα στην Εύρωπη.

Να μας κάνουν τη χάρι τα υπερήφανα αυτά τσουκάλια, να

μας αφήσουν να τσιτσιζόμαστε μέσα στο καθούκι μας και να μη μα μπαίνουν στη μύτη κάθε λίγο και λιγάκι, διότι ότι κάνομε το κάναμε έδω έμεις μονάχοι μας, και όπως δεν άνακατευόμαστε στις κλεφτοεμποροδουλειαίς τους, με της όποιαις αυτοί και με την χάρα των χρυσογαδιών μας ρύμαξαν, μας κάνουν τη χάρι να μας αφήσουν ήσυχούς, διότι αν εξακολουθούν να μας βρίζουν, διότι η ύποδοχη του Τρικούπη ή επιδειχτική άπ' αυτούς είναι μιá καθαρή ύβρις εναντίον της Ελλάδος, ή άλλώς αν μας παραφουρκίσουν, θα μας φέρουν σε θέσι και στην έσχατη άπελπισία να τούς στείλωμε στον Καλλιγιά, και όχι πλέον όταν θα ήναι στα ταχτικά του, αλλά εν ήμέρα διαρροίας, εις τρόπον ώστε να 'δούν σκατένιο κόσμο και να δοκιμάσουν και τον ελληνικό πολιτισμό

Κνώδαλα, φαντασμένοι, χαμένα κουρούπια μας παραφουρκίσατε πλιά.

Βρέ δεν πάτε να βαφτιστήτε Κινέζοι να μας ξεφορτώσετε μιá για πάντα.

Ο Βασιλέας μας

Έμαθε στα ξένα με μεγάλη του συγκίνηση το κακό της θερμης πού δέρνει την Αθήνα και ήτανε έτοιμος να στείλη γεναία συνδρομή, αλλά του τηλεγράφησαν από την Βιέννη και από την Ούγκαρια οι αλλικοί του πού έχει εκεί στελεμένους για να αγοράσουν καινούργια μπόμπια και νέα άλογα, ότι θα κοστάρουν πολύ και ως εκ τούτου επιφυλάγεται του χρόνου πού μπορεί να μας θερίση κήμια νέα άσθνεια, να μας ικανοποιήση με το παραπάνω.

Πρέπει λοιπόν τώρα να εύχόμεσθε όλοι να μας έρθη ή χολέρα για να δοκιμάσωμε και να 'δούμε μιá φορά τι έστι βασιλική μεγαλοδωρία.

Το

νοσοκομείο του Εύαγγελισμοί χάνει αυταίς της μέραις μιá από της καλλίτεραις του νοσοκόμαις, διότι μιá ρωσίδα πού είναι μέσα παντρεύεται με ένα ρώσο ναυτικό. Έμεις επιθυμούσαμε να ήτανε πάντοτε στο νοσοκομείο για καλό όλη; της κοινωνίας αλλά αφού δεν μπορεί αυτό να γίνη, άς της ευχηθούμε

"Εμένα έπρεπε να με κάνη ή φύσις κανέναν έτσι ντεγλαρά, μεγαλωσίματο, άγριομούτσουνο, χοντρόν, παχύν, φαρδύν, στενόν, παλλικάρη τέλος πάντων, και όχι έτσι όπως μ' έκανε πού είμαι υποχείριος του καθενούς. Έπρεπε να έχω σώμα πού να με βλέπουν και να με φοβούνται από μακρυνά, αλλά πάλι αν μ' έκανε έτσι ο Θεός δεν θαχα πέρασι στα κορίτσια, πού χωρίς να ντρέπονται καταντούν ως και τώρα ακόμα να με πειράζουν χωρίς να με γνωρίζουν και χωρίς να τα γνωρίζω, ά όχι, λάθος έκείνα με γνωρίζουν. Το βέβαιο είναι, ότι τώρα πλέον έθανα θνώσι και κάνω στα φρόνιά μου, και δεν πειράζω και αν με πειράζουν.

Μακρυνά από πειρασμούς.
Τέλος πάντων να μη τα πολυλογώμε τραβούσα μπρός ένα ποδάρι και μισό πίσω, σαν το καράβι πού το άνεμοδέρνει ο ενάντιος καιρός δεν μπορεί να τα πάρη άπάνω του.

Συλλογίζόμουνα στο δρόμο να άνοιξω κουβέντα με τον καφετζή, αλλά τι να του πώ; Είμουνα σαν ψάρι φλωμομένο και τραβούσα τον δρόμο με το κεφάλι κάτω και μόνο πού δεν μουρθε να κλάψω "Ο καφετζής, φαίνεται, να μη ήτανε και τόσο κακής ψυχής άνθρωπος, θα είδε τη κατάστασι μου και έτσι θα με λυπήθηκε και μου είπε;

— Βρέ, φίλε μου, συ είσαι πάρα πολύ χλωμός, πάμε στο καφενεδάκι μου να πάρης μιá λεμονάδα, μη φοβάσαι, έχω καταλαβαίνω πώς είσαι άθωος, αλλά θέλω να γίνη μιá εξήγησις με τη Φανή. Πάμε και μη φοβάσαι.

— Βρέ αδερφέ, του είπα κ' έχω, δεν μ' άφινεις, σε παρακαλώ πολύ, να πάω λίγο να αναπαρω και να έρθω το βράδυ να σε 'βρω, είμαι σε πολύ έλεεινή κατάστασι, και δεν μπορείς να φανταστής πώς έχω δύναμι και περπατώ.

καλά στεφανώματα μαζί με της ευχαριστήσεις μας για ότοι φιλανθρωπία έδειξε ως τώρα.

Μα πού βρέθηκε αυτός ο ρώσος να μας την άρπάξη. Και κουμπάρα ή βασίλισσα.

Και

έτσι χτες άπέθανε ο γάλλος Δελογκύς ο άνταποκριτής των γαλλικών έφημερίδων πού κατά κακή ώρα τον πλήγησε ο διευθυντής της Ακρόπολις.

Το δυστύχημα είναι διπλό, διότι εκτός του ευγενούς γάλλου πού πάει καλιά του καταστρέφεται τώρα και ο φίλος Γαβριηλίδης και συντάχτης μιανής από τας καλλιτέρας μας έφημερίδας την όποια για να φέρη εις αυτό το σημείο υπέφερε τα πάνδεινα, και μόνο εκείνοι πού δεν γνωρίζουν τα βίβανα των έφημεριδογράφων, τη φτώχεια και της φουρτούνης πού μας δένουν, αυτοί μόνοι δεν μπορούν να φαντασθούν το φοβερό δυστύχημα του Γαβριηλίδου.

Δεν θέλει φιλοσοφία ότι η δικαιοσύνη της πατρίδος μας ότι θα φανή επιπικη εις έναν δυστυχή δημοσιογράφο, ο όποιος έγινε τόσο σκληρό θέμα άδικης επιθέσεως ή όποια μοιάζει σχεδόν σαν δολοφονία.

Δεν πρέπει ποτέ σεις οι πολίτες να εναντιώνεσθε εναντίον των έφημεριδογράφων, ποτέ, διότι αυτοί δεν είναι τίποτα άλλο παρά άπλά όργανα έσας των ίδιων πολιτών, οι όποιοι άμα πού άδικάστε και για το τίποτα καταφεύγετε της έφημερίδας, ή όποιαις έως τώρα προσέφεραν στην πατρίδα της μεγαλειότεραις έκδηλεύσεσις. Έάν μιá έφημερίδα τυχαίη και σάς άδικά από σφαλμέναις πληροφορίαίς πού της δίνουν, ή έφημερίδα είναι πρόθυμη να σάς διορθώση το σφάλμα, μπορείτε να άπαντήσετε, όχι όμως και να μας δολοφονήτε, όχι να μας σκοτώνετε σαν τα σκυλιά.

"Όταν για το τίποτα μας προτείνετε μαγκούρες, κάμες και κουμπούρια, με τί δύναμι πλέον περιμένετε να σάς γράψωμε την άλήθεια, πού σε κάθε άράδα πού τραβούμε μας φαίνεται πώς βλέπουμε και από ένα ευγενή παλούκι μπροστά μας.

"Ισα ίσα ή δύναμις της έφημεριδογραφίας είναι αυτή ή ύπεράσπισις των πολιτών, των όποιων τα συμφέροντα προστα-

— Σε βλέπω, θα σε πάω έχω στο σπητι σου, και να μη βγής έξω και έρχομαι έχω και σε βρίσκω. Κύτταξε όμως καλά να μη με άπατήσης, διότι τότε θα τα βρούμε άλλοιότικα.

Τον ευχαρίστησα και πραγματικώς με πήγε ως το σπητι μου με άποχαιρέτησε και μουστειλε και μιá λεμονάδα γκαζοζ πού ήτανε τότε της φυγούρας.

"Εγώ καθώς είμουνα φουρκισμένος κάθισα στο τραπεζάκι και άρχισα και έγραφα το έξης γράμμα προς τη Φανή, πού ήτανε πάλι αυτή άλλη κουταμάρα μου. Και να τι της έγραφα.

Κυρία και αξίτιμος ευγενής δεσποινίς κυρία Φανή.

Κυρία μου.

"Αδυνατώ να έκθέσω ύμιν τον στενόν χώρον της θέσεώς μου, εις ήν θέσις εύρισκομαι. Είμαι πάρα πολύ στενοχωρημένος, και άγνωσ πώς περιεπλέχθη μεθ' ύμων, άφορμής ουδεμιάς ούσης.

Γινώσκω τζ ευγενή αισθήματά σου, αλλά δεν άνταποκρίνομαι κ' έχω εις αυτά, σάς παρακαλώ λοιπόν να μιλήσετε τον κύριον αξίότιμον καφετζή να με αφήση ήτυχον, καθότι μου φορτώθηκε και θα αναφερθώ εις την άστυνομίαν του διευθυντού Βρατσάνου πατριώτου τυγχάνοντος και αυτός δεν παίζει.

Ο άντικρυός σας.

"Αφού έγραφα αυτό το γράμμα κατέβηκα με της παντοφλης να πάω να της το δώσω σαν καλός νοικοκύρης στο δρόμο όμως με φώτισε ο Θεός και γύρισα πίσω, φόρεσα τα παπούτσά μου και ξαναβγήκα να 'βρω πρόσωπο να μου πάη το γράμμα.

Δεν θέλει μεγάλη φιλοσοφία πώς κατάφυγα σ' ένα λούστρο, ζυπνό παιδι και του είπα:

τεύομε και πολλάκις πεινασμένοι ή και με δάκρυα στα μάτια. Πρέπει να ξέρετε πολύ καλά, ότι ή ζωή έμας των ελληνών έφημεριδογράφοι είναι ένα σωστό και ισόβιο μαρτύριο το όποιο είναι άδύνατο να σάς το περιγράψωμε με λόγια.

Σας παρακαλούμε, συμπολίτες, να μη μας σκοτώνετε γιατι σκοτώνετε τα ίδια συμφέροντά σας. Αφήστε μας να τραβούμε τα βίβανά μας και αυτά μόνα μας φτάνουν.

Τέλος

πάντων άποφάσισα κ' έχω να κάνω μιá βολτούλα να 'δω τί πράγματα είναι αυτοί οι θερμασμένοι, είναι άνθρωποι σαν και μας ή είναι τίποτα άλλοιότικα ανθρωπινά όντα.

Είχε λοιπόν την καλοσύνη ο γιατρός κ. Πετούσης να με φουρνίση μέσα στην άμαξά του και να με ξεφουρνίση κάτω στο Σιατολίθαρο έτσι τό λένε, να 'δούμε μερικους άσθενεις των άρρώστων πού επισκέπτεται δωρεάν και χωρίς θόρυβο και τούς δίνει και τα φάρμακα δωρεάν χωρίς φωναις και άντάραις, έπαίνους και γραφήματα και χλασοκομηματα.

"Αμα μας πήραν μυρουδιά ότι άμαξα γιατρού μύρισε άμέσως ξεφύτρωσαν στους δρόμους σαν φαντάσματα κάτι ξηρά κορμιά, κάτι σκελετοι, κάτι κοκκαλιάρικα σώματα πού μοιάζαν σαν βρυκόλακες.

Μένουμε σ' ένα σπίτι, στη βρωμερή αυλίτσα του άπάνω σε ψαθια καθότανε τρεις άνδρες άνακούρκοια, με κρέατα κολλημένα στα μάγουλα και με τα μάτια βουλιαγμένα μέσα, δεν είχυν ούτε σάλιο στο στόμα τους.

— Πόσο καιρό είστε άρρωστοι;

— Τρεις μήνες έσομε έδω 'δχ σαν τα σκυλιά, πού ουτε θάνατο ουτε ζωή ζούμε.

— Οι γιατροί δεν σάς βλέπουν;

— Ηρθαν προχτες δύο και τώρα πέντε μέραις δεν είδαμε ανθρώπου ποδάρι να διασκελίση την πόρτα. Πεθόνομας, γιατρέ μας.

— Φαχει δεν σάς φέρανε;

— Μια φορά, γιατρέ μας, κάτι κοκκαλα.

— Βρέ, έλα 'δω. Μου κάνεις μιá δουλειά;

— Και χιλιαίς, άφεντικό.

— Άκουσε λοιπόν. Είναι πολύ σπουδαία και πρέπει να μου την κάνης καλά.

— Μη σε μέλει, άφεντικό.

— Λοιπόν, άκουσε. Πάρε αυτό το γράμμα και φύλαξέ το καλά να μη φαίνεται. Πού θα το βάνης;

— Μεσ' το κασελάκι μου.

— Όρατα, πολυ όρατα. Λοιπόν θα πάς σε 'κεινο κει το σπίτι πού έχει τα παραθυράκια στο δρόμο. "Όταν φτάσης εκει κανεις πώς σφυρίζεις, και άμα 'δης ένα κορίτσι άμορφο, ξανθό, με της ελληνικά βγη στο παραθυρο, με τον άσπρο σακάκι, τότε την ρωτάς και του λες συ είσε πού σε λένε Φανή; Κ' αν σου πη ναι, τότε της δίνεις με τρόπο το γράμμα πού να μη σε ιδη κανεις, και λες πώς είναι από εκεινον τον νεον πού ξέρει και ότι περιμένει άπάντησι.

— Και αν δεν βγη εκεινη δεν κανει να της το πετάξω από τα παραθυρα μέσα και να φύγω.

— Τι λες μωρέ, πρέπει να δωθ ή στα ίδια τα χέρια της, να μη σε 'δη κανεις, δεν ζουεις τι σου μιλω τόση ώρα.

— Μ' άλλα λόγια είναι ραβασάκι.

— Τι ραβασάκι; είναι γράμμα ιδιαίτερο και πολυ σπουδαιο.

— Μα αυτό λέω κ' έχω, πώς είναι έρωτικό. "Ας ήναι το πάω, αλλά θα μου δώσης μισή δραχμή συγκαταβατικώς και χωρίς να μου κόψης τίποτα. Ξέρω γω από τέτοιαις δουλειαις.

— Μισή δραχμή, να μισή, αλλά παστρική δουλειά.

— Μη σε μέλλει και ξερω γω.

Πήρε τα λεπτά και το γράμμα ο μάγκας και τράβηξε δρόμο του. Μεθούριο σάς λέω τι μουρτειασε.

Η ΦΑΝΤΑΣΜΕΝΗ

Κ'.

Είπαμε πώς ο καφετζής με σήκωσε να πάμε στης Φανής το σπίτι να κάνη άνακρίσεις.

Πώς να πάω έχω, αφού ο γεροπατέρας της ο φαστανελλάς ήτανε εναντίον μου σαν θηρίο άγριέμενος. Τα πράγματα, ως καθώς βλέπετε παρα θωλόθηκαν, παρα μπερδεύτικαν.

"Εσκεπτόμουνα να το στρίψω στο δρόμο, αλλά είμουνα εντός μέσα της πολιτείας και ντρεπόμουνα, έπειτα ο καφετζής με είχε από το κοντό σαν χωροφύλακας.

Περπατούσα και συλλογίζόμουνα σαν κατάδικος, σαν βωδι πού το πάνε στο μακελιό. Δεν είχα άνάκαρα να περπατήσω. Μα τι ήθελα έχω σ' αυτή τη διαβολογειτονιά, ποιός διάολος με φώτισε και η έριξε μέσα σε 'κεινο το Γκαζοχωρι των κοριτσών, όπου βρίκα τον μπελά μου με τα δυό μου χέρια.

"Από νεότητος είχα πάντοτε μεγάλη συμπάθεια στης γυναίκες, δηλαδή είμουνα γυναικάς, αλλά δεν είχα και την επιτιδειότητα, όλαίς μου της δουλειαις ζαβά της εκατάφερα. Δεν είμουνα τολμηρός. Σε κάθε εργολαβία μου ήτανε άδύνατο να μη τα ζαβώσω, να μη πλέξω πότε με άντεραστας της έρωμένης μου ή πότε με τούς συγγενεις της. Το είχε, φαίνεται, το ζωόδειον μου.

"Επειτα είμουνα και δειλός. Μπορούσα με τα λόγια να τσακωθώ με όλο τον κόσμο. αλλά άμα πού εύρισκα κανέναν, όρι κο, τα μπλάστρωνα, τάχανα.

Μπένομε μέσα. Μιά γρηά κατάχαμα ξερούσε με τὰ στήθια ξεγυμνομένα και κρεμότανε τὰ βυζάτης σαν πετσά κολλημένα άπάνω στά παγίδια της. Τά μάτια της ήτανε άγρια, και νά σηκωθή νά κάτση δέν μπορούσε και ζευγάρονε τή γή με τὰ μούτρα.

— Πεθένω πλιά γιατρέ, δέν βασιτώ πλιά γιατρέ, πάω, νά ή ψυχή μου περπατά νά βγή.

Στής δύο άκρες ήτανε δύο κρεββατάκια και άπάνω σ' αυτά δύο κορίτσα, ώχρά και χωρίς νά έχουν δύναμι νά βγάνουν μι-λιά. Τό ένα ως 12 χρονών ξαπλωμένο μās κύτταζε σαν περίεργα ζωα. Μία άλλη πού υπηρετούσε αυτό τό ολάκερο νοσοκομείο τουρτουρίζε.

— "Αχ, αν πίσω και εγώ γάμω θά μās φάν τὰ σκουλήκια.

Πάμε σ' άλλο σπίτι. Έδώ είναι ώρακι στρωματσάδα. Μία στό κρεβάτι είχε μιá σπλήνα φουσκωμένη άπό τή κοιλιά της κάτω ως τό στήθος, ένα όγκο δυό σπιθαμές. Έγώ ανατρίχιασα. Κάτι κούτσικα ήτανε σαν φαντάσματα, ή κοιλιαίς των πεταμένες όξω και σαν πέτρες. Μία χοντρή δέν έπερνε τὰ πόδια της, ένας άλλος σκελετός ανθρώπινος ξετρώπωσε άπό κάτω άπό τό κρεβάτι, πού ήτανε στή δροσά. Κι' αυτοί μιá φορά πήραν φαγεί δέν θι πεθάνουν έλεγαν άπό τή θερμη όσο άπό τή πείνα. "Εδωτε της ρεττέταις αλλά άνθρωπο, δέν ύπαρχε νά πάη στό φαρμακεί.

Στό δρόμο μιá μ' ένα βυζανιάρικο παιδι στην άγγαλιά πού της βύζανε τὰ στήθια σαν βδέλι, με σβυσμένη και τρεμουλιαστή φωνή μās ειπε, πώς έχει δυό μέραις νά 'δῆ ψωμί και ότι τὰ μοιράζουν στά σπίτια πού έχουν τόν τρόπο τους.

Τι νά σās περιγράψω και άλλοι πού ειπε τό ίδιο και χειρότεροι. Έρριξε ό γιατρός έξ ίδιων του ένα κάρρο άσβέστη σε κά-ι νερά πού έβράζαν και βρόμοσαν σαν βωδοκοιλιαίς. Έκει ένα κομμάτι άρχαίου τείχους λεγόμενο βρομολίθαρo, είναι όνομα και πράγμα, είναι ό γενικός άπόπατος όλων όσοι κατοικούν εκεί, και δέν τό κρεμνίζουν για νά μή χαθῆ ή δόξα ή άρχαιολογική, και άς ήναι τό τείχος του 21.

Γιατρός στό Γκ'ζοχώρι έπιθεωρά τήν άπό σκουλήκια σουπί, και τήν βρίσκει καλή.

Μου ειπαν πώς μιá γρηά πέθανε και δέν είχαν πώς νά τήν θάψουν και βρώμισε και πήρε φωτιά άπό τό κερι πού έφυγαν και τήν άρψαν άπό τή βρόμα και κόντεψε νά καῖ και τό σπίτι.

Τέλος πάντων πολύ ταβα τούρι γίνεται, χαλασμός κυρίου γίνεται και τίποτα δέν γίνεται.

Τό βράδυ στόν ύπνο μου ειδα, τί νομίζετε, ένα ταρντανοκόριτσο, όλοστράγγυλο, μορροκκιωμένο, παχουλό και 'λιοκαμένο, πού περπατούσε και ντράνταζε τό πάτωμα, είχε έρση κι' αυτό

νά τό 'δῆ ό γιατρός, γιατί είχε θερμη και του πέρσε και ήθελε νά μάθη αν θά τό ξαναπιάση. Μούρθε νά πω πού γιατρού νά τό στηθοκοπήση, αλλά ειπα πήγνε πίσω μου σατανά, κοντά σ' αυτό άκόμα ειδα και 'κείνο τόν σκελετό της γρηάς πού ξερούσε πώς με κυνηγούσε με τσουέκι πού είχε μπροστά της και άπό τήν τρομάρα μου ζύπνησα.

Τέλος πάντων στά διασπαρμένα σπίτια τίποτα δέν γίνεται, ό δέ τόπος, εκείνος είναι προόρισμένος νά γίνη φωλιά πάσης άσθένειας, νόσου και μαλακίας. Σε κάτι στενοσόκακα ευγενε ή βρόμα της Κωπαίδας.

Πέντε έξ μαντρόσκυλα πού ειδαμε στά σπίτια σήκοναν κι' αυτά τό κεφάλι τους, μās έβλεπαν και τό έρριχναν στό χῶμα σαν νά τους τὰ πετούσε τινάς.

'Από τήν πείνα δέν είχαν δύναμι ούτε νά κουνηθουν.

'Ω είναι πολύ, μά πάρα πολύ λυπηρόν τό νά βλέπη τινάς τήν ανθρώπινη αυτή έλεεινότητα. Σπαράζεται ή καρδιά του ανθρώπου. Δέν ξαναπάγω.

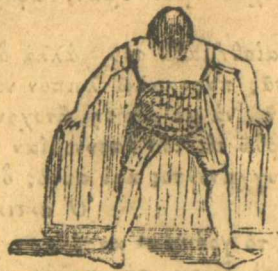
Θέατρον Φαλήρου

'Απόψε

εις τό "Αιτρον των Νυμφων έχομε τόν θάνατο του Καραιτάκη, πόλεμο φοβερό και φριχτό, μιá παντομίμα άστειότατη, ένα τραγούδι της Ρετζίνας Προβελεγγίου και στό τέλος τό Σκάνδαλο του θεάτρου κωμωδία και αυτή άστειοτάτη. Είσοδος 60 και 50 λεπτά. Και πυροτεχνήματα.

Τό

ένταυθα Πρακτορείον των Έφημερίδων, συνέστησεν έν Πάτραις παραρτήμα αυτοϋ παρά τή πλατεία Γεωργίου και παρά τή οικία του κ. Σπορ. Σαπουτζή υπό τήν διεύθυνσιν του κ. Κ. Δημητρακούλια. Είδοποιεί δε τό έν Πάτραις κοινόν ότι έν τῷ ρηθέντι παραρτήματι έκτός των έφημερίδων πωλούνται εις συμπερούσας τιμάς βιβλία ήτοι τά 'Απόκρυφα των Παρισίων, τά 'Απόκρυφα της Ιεράς έξετάσεως, Λαχεία της Έθνικής Τραπέζης και έφημερίδες κατ' όκάν.

Μπένια στό ξενοδοχείο της Κηφισσάς του Μελλά όπου μπορεῖ τινάς νά τὰ κικαρῶση σ' αυτή τήν έποχή.